

Tanya Kőbányán

A Kerepesi út mentén, a Skoda-szerviztől néhány száz méternyire, új házak gyűrűjében, a Rákos-patak partján áll ez a tanya. Az első pillantásra régmúlt időből itt maradt, düledező vityillóknak nézné az ember a hihetetlenül piszkos és elképesztően elviselhetetlen szagot árasztó települést.

Körülbelül négyszáz állat

A tanyához új út vezet. A kerítésnek nem nevezhető lécz- és deszkatákolmányok mögött egymás hegyénhátán különös színű és „illatú” moslékoskádak, alomkupacok, tócsák bűzlenek. Bánatosan néz ránk egy szamár, a fák alatt 13 szarvasmarhát számlálunk meg. Az egyik gyanús külsejű fészer mögül lovas kocsi hajt ki. Aztán előjönnek a gazdálkodók. **Vince Ernő** azt mondja, a gazda a másik tanyában van... De azért szívesen megmutatja az egész „gazdaságot”. Ő — mint meséli — hat éve dolgozik itt teljes ellátásért és havi 2200 forintért. Itt is lakik.

Kiderül, hogy itt körülbelül 80–100 malac, disznó található, tegnap ellett a tehén, van egy aranyos kisborjú is. Megtudjuk még, a birkákat és a kecskéket a másik tanyán nézhetjük meg.

Néhány száz méterrel odébb ismét egy új, aszfaltozott út mentén találjuk a gazdaság másik telephelyét. Ugyanaz a kép: elhanyagoltság, ócskavashalmok, bontott-tégla-hegyek, ládák, dobozok, hordók, jól-rosszul összetakolt, düledező fészerek, s mindezek mögött meghúzódik egy kis családi ház. A gazda, **Szemes János** bevezet bennünket a szobába, mellette áll a testvére is, **Szemes József**.

— Hány állatot tartanak?

— Körülbelül — mondja **Szemes János** — 24–25 marhánk van, lehet úgy 120–130 naposmalac és körülbelül ugyanennyi koca, apaállat és hízó vegyesen. 34 birkánk van és 5 kecskénk. Már csak egy szamarat és egy lovat tartunk. Főszámoltuk a libatartást is; ott, azon a telepen, ahol a libák voltak, most csak két farkaskutya van, szíveségből tartjuk, egy ismerős kért meg rá bennünket.

— Ezek a saját állatai?

— Ó, nem — válaszolnak szinte egyszerre. — Mi termelőszövetkezeti tagok vagyunk. Az állatokat a tsz-tól kapjuk, így hizlalunk, nevelünk.

A beszélgetésből kitetszik: **Szemes János** a Rákos völgye Tsz tagja, **Szemes József** a gyáli Szabadság Tsz-é. Az is kitűnik a beszélgetésből, hogy nemcsak ők ketten foglalkoznak az állatokkal — mint mondják —, van úgy, hogy öt-hat alkalmi munkást is felvesznek, ha úgy kívánja a munka és van jelentkező. Mindössze egy állandó alkalmazottjuk van, de az be van jelentve az SZTK-ba.

— Gyakran jelentik fel önöket a bűz miatt?

— Hát... Amikor a tanácstagok beszámolókat adnak, akkor mindig észbe jut valakinek, hogy följelentsem — mondja **Szemes János**. — Ilyenkor aztán jön a Kőjál, meg a tanács. Mi, kérem szépen, nagyon igyekszünk, hogy csinos, rendez legyen a porta. Már össze van készítve az ócskavas egy része. Hamarosan megy a MÉH-be. Szerencsére vége van az útpépítésnek, amit a rendtelenség miatt nagyon nehezen viseltünk el.

— És meddig szándékoznak állatokat tartani?

— Öregszünk. Lejárnak a szerződések, aztán csökkentjük a tartást. Mindent be fogunk tartani, amit előírtak.

Elrendelte a Kőjál

Spickné dr. Kovács Emília, a X. kerületi tanács végrehajtó bizottságának titkára évek óta foglalkozik a Szemes-üggyel.

— Ismerem a környéket, én is ott lakom, nem messze a tanyától. Több panasz nyomán, meg azután, hogy sz. mélyesen is megnéztem, milyen állapotok uralkodnak ott, felkértük a Kőjált, hogy tartson ellenőrzést.

Kaszárda Istvánné, a X. kerületi Kőjál ellenőre hozott határozatot a legutóbb ebben az ügyben. Mi a Kőjál ellenőrének véleménye erről a nagyarányú állattartásról, az ezt övező elviselhetetlen körülményekről, a bűzről, a legyekről?

— Mi már többször jártunk Szemeséknél. Amit lehet, előírtunk számukra, és június 30-án jár le az októberi határozat nyomán a teljesítési határidő. Elrendeltük, hogy a keletkező trágyát zárt gödörben tárolják, rendszeresen gondoskodjanak a légyirtásról, az ólak fertőtlenítéséről és meszeléséről, a moslék zárt helyen és zártan történő tárolásáról, a rendszeres almózás biztosításáról. Reméljük, eleget tesznek ennek a felszólításnak. Ugyanis eddig még azt tapasztaltuk mindig, hogy az ólak és istállók takarítatlanok, sok a légy, nagy a bűz, a moslékot vashordókban tartják, és ezeknek az istállóknak semmiképp sem nevezhető ólakban meszelésnek nyoma sincs. Őszintén szólva én nem értem, hogy amikor a környező nagyvállalatokat arra kötelezik, hogy költséges környezetvédelmi, légszennyezést megakadályozó berendezéseket szereljenek fel, miért terpeszkedhet most már a beépített város közepén ez a tanya. De ez nem a mi dolgunk. Mi csak a közegészségügyi szabályok megtartását kérhetjük számon.

A közegészségügyi előírások mellett léteznek állategészségügyi szabályok is. A X. kerületi tanács állatorvosa **dr. Fekete Tibor**.

— Ismeri a Szemes-tanyát?

— Természetesen ismerem. Nem rosszabb, mint sok más. Én láttam ennél elhanyagoltabbakat is. Véleményem szerint rendben vannak az állatok. Az meg kifejezetten hasznos, hogy ott legelésznek a Kerepesi út mentén, trágyázzák a közterületet, eltüntetik a gyomokat. A hűstermelés népgazdasági érdek.

Ez zöldövezet

A vb-titkárnő meghökkenve hallgatja ezt a magyarázatot, s ő teszi fel a kérdést:

— Hol az állattartás határa?

— Az éppen úgy van, mint az irodai légköbméter. Csak a terület van meghatározva, és az, hogy egy állatra hány négyzetméternek kell jutnia — mondja az állatorvos. — Ezt nehéz számszerűsíteni...

Aztán még elmondja, hogy Kőbányán igen szép a háztáji állatállomány, a kerületben igen nagy hagyományai vannak az állattartásnak a sörgyarak miatt. Most is tartanak itt 2400–2500 sertést, 140–150 szarvasmarhát, lovakat, birkát és több tízezer baromfit nevelnek. A jellemző nem a Szemes-tanya. Az állattartók ügyelnek a tisztaságra, arra, hogy ne zavarják a környék lakóit, hogy csinos, rendez legyen a porta.

Mit lehet tenni?

Erre a kérdésre **Pércsi Leventéné** építési főelőadó válaszol. A tanács

Kecskék és birkák.

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELEI

Szamár csak egy van.

műszaki osztályán vasos iratköteg található a Szemes-ügyben. Pércsiné elmondja, hogy szóban felszólították Szemeséket az állattartási épületek lebontására, mert azok nem nevezhető épületeknek. Adtak annyi türelmi időt, hogy eleget tehessenek állattartási szerződéseiknek.

— Egyébként — folytatja a főelőadó — ez 1976 óta zöldterület.

Most derül ki: itt nem szabad állatot tartani az övezeti besorolás és a fővárosi állattartási rendelet szerint.

Marosiné dr. Rieger Mária pénzügyi osztályvezető előkeresi Szemesék adóíveit. Ezekből kiderül, hogy a háztáji gazdaság után sem az elmúlt évben, sem az idén nem tettek adóbevallást, ezért még a legutóbbi, az 1980-as adatok alapján vetették ki rájuk a jövedelemadót, a ház-, a kutyaadó és a városfejlesztési hozzájárulást. Akkoriban 41 sertést mondtak a magukénak, s így összesen 1675 forint jövedelemadót vetettek ki, 390 forint házáadó, 215 forintot a háztáji után, 80 forintot a kutya után és 300 forint városfejlesztési hozzájárulást — természetesen mindezt egy évre!

— Nincs hátralékuk — mondja **Marosiné** —, pontosan fizetnek.

— Csupán ebben az évben — folytatja a beszélgetést ismét a végrehajtó bizottság titkára — legalább nyolcszor került napirendre a Szemes-tanya. A szakmai felügyelet a mezőgazdasági osztály látja el, annak pedig a XX. kerületben van a székhelye. Mi csak a lakossági bejelentések nyomán, a közegészségügyi feltételeket próbáljuk megteremteni. Egyébként a mai előírások furcsaságai közé tartozik, hogy egy új ház erkélye fölé, ha valaki védőtetőt akar szerelni, azt városképi szempontok szerint bíráljuk el. De a városkép védelme megszűnik a Fehér útnál, a metró végállomásánál. Ezen a területen már szinte tehetetlenek vagyunk. Mi is azt valljuk, hogy ösztönöznünk, segíteni kell a fővárosban is az állattartást, de csak ott, ahol normális körülmények között, a lakosságot nem zavaró módon lehet ezt megvalósítani.

A fővárosi tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi főosztályán **dr. Török Györgyné** főelőadótól értesültünk arról, hogy most megvizsgáltatták Szemesék állattartásának körülményeit. Mint mondták, az illetékes hatóságokhoz, a dél-pesti kerületek mezőgazdasági osztályához írásban senki nem fordult panasszal a tanya miatt. Csakhogy: a panaszosokat aligha érdekli, hogy a tanácsok hogyan osztják meg „házon belül” a feladatokat. Ők a tanácshoz fordultak panaszukkal, okkal elvárták volna tehát, hogy az az illetékesekhez kerüljön intézésre. Ilyen értelemben tehát az ügyintézésre kötelezettek mulasztást követtek el! A most lefolytatott vizsgálat szerint a tanya művelés alól kivont, a városhoz tartozó zöldterületen van, ahol jelfeljellegesen és korlátozottan szabad állatokat tartani a közegészségügyi szabályok gondos betartásával.

Az ügy tanulsága tehát: alaposabb ellenőrzésekre van szükség; figyelemmel kell kísérni a fővárosi építkezési nyomán az övezeti határok alakulását, és intézkedni kell, ha úgy változnak a körülmények, hogy a tömeges állattartás már a környező lakókat zavarja. Ami a konkrét esetet illeti: itt méltányos határidőt szabva meg kell szüntetni a nagyarányú állattartást.

Dolecskó Kornélia